

สภาพและปัญหาของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษา

ให้แก่ักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2

นางสาวเนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-449-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017071

I1031248X

STATES AND PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS IN
DEVELOPMENT OF LOWER SECONDARY EDUCATION
STUDENTS' SOCIAL STUDIES SKILLS,
EDUCATIONAL REGION TWO

Miss. Netnaphit Jampartongtest

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-449-4

เนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ : สภาพและปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะวิชา
สังคมศึกษา ให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2 (STATES AND PROBLEMS OF
SOCIAL STUDIES TEACHERS IN DEVELOPMENT OF LOWER SECONDARY EDUCATION
STUDENTS' SOCIAL STUDIES SKILLS, EDUCATIONAL REGION TWO) อ.ที่ปรึกษา
ผศ.ดร.วัลย์ พานิช, 169 หน้า ISBN 974-578-449-4

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและ เปรียบ เทียบสภาพและปัญหาในการจัดการ เรียนการสอน
เพื่อพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชา
สังคมศึกษาแตกต่างกัน ประชากรเป็นครูสังคมศึกษาจากโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขต
การศึกษา 2 จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแล้วนำ
ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม เลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูสังคมศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาทั้งด้านทักษะทาง
วิชาการ และทักษะทางสังคมปานกลาง แต่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและ
ตีความวัสดุกราฟิก การทำความเข้าใจ เกี่ยวกับ เวลาและการลำดับ เหตุการณ์ และความคิดสร้างสรรค์ มี
การจัดน้อย และสภาพการจัดการ เรียนการสอนของครูสังคมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันไม่แตกต่างกัน
ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ครูสังคมศึกษามีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษาทั้ง
ด้านทักษะทางวิชาการและทักษะทางสังคมปานกลาง และครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีปัญหาในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา2534.....

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

NETNAPHIT JAMPARTONGTEST : STATES AND PROBLEMS OF SOCIAL STUDIES
TEACHERS IN DEVELOPMENT OF LOWER SECONDARY EDUCATION STUDENTS' SOCIAL
STUDIES SKILLS, EDUCATIONAL REGION TWO. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.
WALAI PANICH, D.Ed. 169 PP. ISBN 974-578-449-4

The purposes of this research were to study and to compare the states of and problems in development of lower secondary education students' social studies skills of the social studies teachers with different teaching experiences. The subjects were 199 lower secondary school social studies teachers from government secondary schools in Educational Region Two. The research instrument was a set of questionnaires constructed by the researcher. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

The findings were as follows:

1. The social studies teachers managed instructional activities for developing social studies skills, both academic and social skills of the students at the moderate level, but the instructional activities for developing the students' skills of graphic reading and interpretation, understanding of time and chronology, and creative thinking were managed at the low level. The state of instructional activities management of the teachers with different experiences was comparatively not different at the 0.5 level of significance.
2. The social studies teachers' problems in instructional activities management for developing the students' social studies skill both academic and social skills were at the moderate level. The problems in instructional activities management of the teachers with different teaching experiences were comparatively not different at the 0.5 level of significance.

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา.....
ปีการศึกษา2533.....

ลายมือชื่อนิติต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาทักษะวิชาสังคมศึกษา
ให้แก่ักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 2

โดย

นางสาวเนตรนพิชญ์ จำปาทองเทศ

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิบูลศรี วาสนสมสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ก้องแก้ว เจริญอักษร)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่เอาใจใส่ให้คำปรึกษา คำแนะนำช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดเวลา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยาวิฑูริกุล ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิบูลศรี วาสนสมลสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ก่องแก้ว เจริญอักษร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ลิริวรรณ ศรีพหล รองศาสตราจารย์ ดร.นาคยา บิлянธนานนท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรา รอดคารา อาจารย์คณิงสุข ศรีรัตนานนท์ อาจารย์ธีรพัฒน์ ฤทธิทอง ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้กรุณาตรวจแบบสอบถามทักษะวิชาสังคมศึกษา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณแม่และผู้ล่วงลับ คุณแม่ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และเป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

ขอขอบคุณที่ เพื่อน น้อง ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ และเป็นกำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด ทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนในบางส่วน

ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณ โรงเรียนที่เป็นประชากรของงานวิจัยที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างดียิ่ง.

เนตรนพิชญ์ จำปาทอง เทศ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
สมมติฐานของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	11
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
หนังสือ บทความ และเอกสารต่าง ๆ	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	115
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	139
ประวัติผู้เขียน	169

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของครูสังคัมศึกษาจำแนกตามสถานภาพต่าง ๆ	68
2	คำร้อยละของครูสังคัมศึกษาที่ได้รับการพัฒนาทักษะในวิชาสังคัมศึกษา ในระดับอุดมศึกษา	73
3	คำร้อยละของครูสังคัมศึกษาที่คิดว่ามีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาทักษะ วิชาสังคัมศึกษา ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	75
4	ศึกษาและ เปรียบ เทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา ทักษะทางวิชาการของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะในการเรียน	76
5	ศึกษาและ เปรียบ เทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะ ทางวิชาการของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะใน การคิด	86
6	ศึกษาและ เปรียบ เทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะ ทางสังคัมของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะ ในกระบวนการกลุ่ม	90
7	ศึกษาและ เปรียบ เทียบสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะ ทางสังคัมของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะ การดำเนินชีวิตในสังคัม	92

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
<p>8 ศึกษาและ เปรียบ เทียบปัญหา ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน เพื่อพัฒนา ทักษะทางวิชาการของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะในการเรียน</p>	95
<p>9 ศึกษาและ เปรียบ เทียบปัญหา ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน เพื่อพัฒนา ทักษะทางวิชาการของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะในการคิด</p>	104
<p>10 ศึกษาและ เปรียบ เทียบปัญหา ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน เพื่อพัฒนา ทักษะทางสังคัมของครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะ ในกระบวนการกลุ่ม</p>	108
<p>11 ศึกษาและ เปรียบ เทียบปัญหา ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน เพื่อพัฒนา ทักษะทางสังคัมระหว่างครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 1 - 10 ปี กับครูสังคัมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอน 11 ปีขึ้นไป ด้านทักษะ ในการดำเนินชีวิตในสังคัม</p>	110